

Inspirationsmateriale om anbragte børn og unges skolegang og læring

- til plejeforældre, kontaktpædagoger, familieplejekonsulenter, sagsbehandlere og lærere på døgninstitutioner og folkeskoler

INSPIRATIONSMATERIALE

om anbragte børn og unges skolegang og læring

- til plejeforældre, kontaktpædagoger,
familieplejekonsulenter, sagsbehandlere og
lærere på døgninstitutioner og folkeskoler

Udarbejdet af: Lea Pallesen med input og faglig
sparring af Mette Larsen og Line Klyvø

Københavns Kommune

Socialforvaltningen

Center for Familiepleje

Videnscenter for Anbragte Børn og Unge (VABU)

Fotos: Colourbox

2017

Bedre støtte til anbragte børn og unges skolegang og læring

Dette inspirationsmateriale er udarbejdet til plejeforældre, kontaktpædagoger, lærere, familieplejekonsulenter og sagsbehandlere, som på forskellig vis gerne vil støtte op om anbragte børn og unges skolegang. Materialets formål er at skabe inspiration samt at komme med konkrete råd og anbefalinger til, hvorledes man kan støtte op om anbragte børn og unges skolegang.

Inspirationsmaterialet er primært baseret på undersøgelsen ”Bedre støtte til anbragte børn og unges skolegang”, udgivet af Videnscenter for Anbragte Børn og Unge (VABU) i 2016. Undersøgelsen omhandler den skolemæssige støtte, som kommunens forskellige aktører på det sociale område yder anbragte børn og unge, og hvad der, ifølge børnene, de unge og de forskellige fagpersoner, skal til, for at flere anbragte børn og unge klarer sig fagligt godt og trives i skolen. Helt centralt i undersøgelsen er, hvordan de anbragte børn og unge selv oplever deres skolegang og den støtte, de modtager i plejefamilierne og på institutionerne.

Vi håber, at du får glæde af materialet.

FAKTA OM UNDERSØGELSEN:

- Undersøgelsen er udført af Line Klyvø og Mette Larsen (VABU) og blev gennemført i perioden 2014-2016.
- 8 anbragte børn og unge i alderen 13-18 år har bidraget som informanter og medforskere i undersøgelsen.
- Undersøgelsen bygger på kvalitative interviews:
 - 10 enkeltinterviews med anbragte børn og unge i alderen 13-18 år, som er anbragt af Københavns Kommune i plejefamilie eller på døgninstitution.
 - Fokusgruppeinterviews med plejeforældre, familieplejekonsulenter, kontaktpædagoger, skolelærere ved intern skole på døgninstitution og folkeskolelærere.

6 gode råd til dig, der ønsker at støtte anbragte børn og unges skolegang og læring

1 **Normal eller anderledes – betydningen af hvad andre ved om én i skolen**

De fleste anbragte børn og unge har et stort ønske om ikke at skille sig ud. Det er derfor af stor betydning, at du som plejeforælder, kontaktpædagog eller skolelærer taler med barnet eller den unge om, hvad der fortælles om dem, til hvem og hvornår - eksempelvis når de skal præsenteres i en ny skole. Ligeledes er det vigtigt, at du som skolelærer taler med barnet eller den unge om, hvordan en eventuel støtteordning skal præsenteres for klassen og overvejer om det i starten kan være en hjælp ikke at præsenteres som værende knyttet til en bestemt elev.

2 **Forventninger og motivation**

Børn og unge kan blive motiveret for skolegang på flere forskellige måder og ikke nødvendigvis på den samme måde. For mange børn og unge er det meget betydningsfuldt, at du som voksen udviser en interesse og et personligt engagement i deres liv, og at du opfordrer til skolegang og værdisætter uddannelse. Ligeledes kan det virke motiverende, hvis dine faglige forventninger til børnene og de unge er positive. Desuden kan det være motivationsfremmende, hvis du inddrager børnene og de unge i planlægningen af undervisningen.

3 **Anbringelsesstedets arbejde med børnene og de unges almenviden og omverdensforståelse**

Undersøgelser viser, at anbragte børn og unges almindelse og omverdensforståelse ofte er ringere end deres jævnaldrenes. Du kan som plejeforælder eller kontaktpædagog styrke børnene og de unges almindelse og omverdensforståelse ved at opfordre dem til at læse bøger, deltage i kulturelle aktiviteter, følge med i nyhederne, være orienteret om samfundslivet og ved at tale med dem om sådanne emner. Et øget fokus herpå kan give børnene og de unge et fundament, som sætter dem bedre i stand til at begå sig i uddannelsessystemet og i samfundslivet generelt.

Lektiehjælp til anbragte børn og unge

Siden folkeskolereformen trådte i kraft i år 2014 kan alle børn og unge få hjælp til deres lektier i folkeskolernes obligatoriske lektiecafeer. Alligevel er det vigtigt, at du som plejeforælder eller kontaktpædagog sørger for, at børnene og de unge oplever faste lektielæsningsrutiner, hjælp til lektierne samt opbakning og støtte til skolegangen. Ligeledes er det vigtigt, at I som anbringelsessted stiller gode fysiske rammer til rådighed for lektielæsning, og at der ansøges om tilkøbt lektiehjælp i de fag, hvor det er nødvendigt.

4

Samvær og møders indflydelse på anbragte børn og unges skolegang

Anbragte børn og unges samvær med de biologiske forældre kan i nogle tilfælde medføre bekymringer der kan forringe deres skolepræstationer og gå ud over deres koncentration. Det er derfor vigtigt, at du som sagsbehandler træffer beslutninger om samvær i overensstemmelse med børnene og de unges egne ønsker og behov. Desuden bør møder i kommunen, psykologsamtaler og børnesamtaler i plejefamilien eller på institutionen så vidt muligt ikke ligge i skoletiden, da dette medfører fravær, som ligeledes kan få konsekvenser for barnet eller den unges skolegang.

5

Samarbejdet mellem anbragte børn og unges skole, anbringelsessted og kommune

Det er væsentligt, at I som professionelle samarbejder omkring anbragte børn og unges skolegang. Jeres perspektiver på børnene og de unges skolegang kan være forskellige, og I bør derfor kommunikere herom med det formål at komme tættere på en fælles forståelse. Dette vil gøre det nemmere at arbejde i samme retning og at håndtere udfordringer, barnet eller den unge måtte have.

6

Du kan læse mere om baggrunden for de 6 gode råd på de følgende sider i inspirationsmaterialet.

1. Normal eller anderledes – betydningen af hvad andre ved om én i skolen

Børnene og de unge i VABU's undersøgelse har et stort ønske om, at andre betragter dem som normale og behandler dem ligesom andre børn og unge. Alligevel fortæller børnene og de unge, at de ofte oplever at blive betragtet som anderledes, fordi de ikke bor hos deres biologiske forældre. En dreng fra undersøgelsen fortæller:

”Da jeg begyndte på min nye skole, blev jeg hentet i starten. En af pigerne fra min klasse spurgte, om mine forældre var bøsser, fordi der var 2 mandlige pædagoger med mig. 'Hvad er der med dig', sagde hun. Jeg måtte fortælle, at jeg boede på opholdssted, og at jeg ikke kunne være derhjemme. Man bliver på en måde sat i bås, når man ikke bor derhjemme. Men det går.”

I et forsøg på at undgå at blive betragtet som anderledes, er mange af de anbragte børn og unge forsigtige med at fortælle om deres baggrund. De oplever især, at dette er vigtigt i skolen, da accept fra skolekammerater er en forudsætning for, at de inkluderes i det sociale fællesskab og trives i skolen.

Andre undersøgelser bekræfter, at anbragte børn og unge kan være bange for at blive betragtet som anderledes på baggrund af deres forældres situation, og at nogle derfor vælger ikke at tale om anbringelse og forældrene i den udstrækning, det er muligt (Larsen 2009 og Larsen, Frederiksen & Klyvø 2012, Martin & Jackson 2002).

Præsentation af barnet eller den unge i skolen

I de anbragte børn og unges bestræbelser på normalitet er det således betydningsfuldt, at de selv kan kontrollere, hvad der fortælles om dem, til hvem og hvornår.

Børnene og de unge i VABU's undersøgelse har gode erfaringer med at vente med at fortælle om deres situation til klassekammeraterne, indtil de føler sig accepterede i de sociale sammenhænge, de indgår i. En pige fra undersøgelsen fortæller, at hun ventede med at fortælle om sin situation, da hun startede på en ny skole, fordi hun ikke ønskede klassekammeraternes medlidenhed:

”Altså, det første, jeg sagde, var ikke, at jeg kommer fra en plejefamilie, men jeg har fortalt det. Jeg er ikke bange for at fortælle det, men for at folk skal få ondt af mig [...] Jeg er bange for, at folk tænker ’åh, det er synd for hende, hun sidder bare der.’”

En af de unge i VABU’s undersøgelse ”Teenagere i plejefamilie” (2012) fortæller i tråd hermed, at hun har valgt at holde det hemmeligt for sine klassekammerater, at hun bor i plejefamilie, fordi hun er bange for, at hun ikke vil blive lukket ind i det sociale fællesskab, hvis hun fortæller det:

”Jeg er bange for, at de får et helt andet indtryk af mig, fordi nu ved de lige pludselig alle mulige mærkelige ting, og jeg er rigtig bange for, at det gør, at de ikke har lyst til at være sammen med mig.”

Hvis de voksne omkring de anbragte børn og unge ikke involverer dem i beslutningen om, hvordan de præsenteres og hvilken information, der gives om dem, kan det få konsekvenser for barnets eller den unges trivsel. En af de unge i VABU’s undersøgelse oplevede at blive ekskluderet fra det sociale fællesskab i hendes nye klasse, fordi læreren havde præsenteret hende og fortalt om hendes baggrund, uden at aftale det med hende først. Hun fortæller, at dette medførte, at hun blev ”stempet” på forhånd af de andre børn, som tog afstand fra hende. Hun endte med at skifte skole på baggrund heraf. På den nye skole fik hun mulighed for selv at præsentere sig, hvilket betød, at hun havde nemmere ved at blive en del af fællesskabet.

Støttetiltag i undervisningen og overvejelser i relation hertil

De professionelle i VABU's undersøgelse giver udtryk for, at nogle af de anbragte børn og unge har brug for, at der tages særligt hensyn til dem i undervisningen. Ligeledes har nogle brug for en støttepædagog eller støttelærer i timerne, som kan støtte, løfte og guide dem. Hvis dette er tilfældet, kan det forstærke barnets eller den unges følelse af at være anderledes, fordi de øvrige børn i klassen bemærker støtten og undrer sig over eller misunder den. En af lærerne i undersøgelsen fortæller om en elev i klasse, der er anbragt udenfor hjemmet:

"Hendes udfordringer er hendes lave selvværd i forhold til de andre, og ikke så meget pga. hendes situation. Hun føler sig forfulgt og kigget på. (...) Det er de andre børn, der faktisk er sådan lidt: "Hvorfor er det altid hende, der skal have støtte, have ret, have hjælp. Have et eller andet." Og sådan er det jo ikke, men sådan kan det jo godt virke, medmindre man går ind i det, og fortæller dem: "Hør lige sådan er det jo ikke!"

Lærerne i VABU's undersøgelse har gode erfaringer med at tale med barnet eller den unge om, hvad der konkret må siges i klassen om støttepersonen/ordningen. I den forbindelse kan det være en hjælp at starte med at præsentere støtteordningen som værende for hele klassen og ikke kun for det enkelte barn.

ANBEFALINGER

Vi anbefaler **de voksne på anbringelsesstedet** og **lærere**, der underviser anbragte børn og unge i folkeskolen:

- At lade de anbragte børn og unge selv bestemme, hvad der fortælles om dem til de øvrige børn og unge i klassen, samt hvornår det fortælles og af hvem.
- At tale med barnet eller den unge om, hvordan en eventuel støtteordning skal præsenteres for klassen og i den forbindelse være opmærksom på, at støtten så vidt muligt ikke må give barnet eller den unge en oplevelse af at blive betragtet som anderledes af de øvrige elever i klassen.
- At opmuntre eller støtte børnene og de unge i forbindelse med venskaber, hvis det opleves, at børnene finder det svært eller bliver ekskluderet fra det sociale fællesskab.

2. Forventninger og motivation

Forventninger til anbragte børn og unges skolegang

Flere af børnene og de unge i VABU's undersøgelse oplever, at de forventninger og den opbakning, de mødes med, spiller en væsentlig rolle for deres tilgang til og motivation for skolen. De giver generelt udtryk for, at det er vigtigt, at de faglige forventninger, der stilles til dem, er positive og stemmer overens med deres faktiske niveau eller det niveau, de ønsker at blive mødt på. En pige i undersøgelsen oplevede, at lærerne havde meget negative forventninger til hende og blev motiveret ved at skifte skole og få nye lærere:

”Jeg begyndte at blive bedre til alle de faglige ting. Meget bedre, synes jeg selv. Fordi de nye lærere ligesom startede på en frisk. For de der gamle lærere havde bare hængt fast i, at jeg var så dum og så dårlig. Og så fik jeg de her nye lærere, og så var det bare som om, jeg fik gejsten tilbage”.

Ligeledes er det, ifølge børnene og de unge, vigtigt, at lærerne følger op på de positive forventninger samt hjælper og støtter dem, hvis de oplever, at noget er svært.

Anbragte børn og unges motivation for skolegang

En forskergruppe fra Center for Ungdomsforskning (CeFU) ved Aalborg Universitet har undersøgt, hvad der motiverer unge til at gå i skole, involvere sig i læringsprocesser og indgå i skolens fællesskab. De fandt frem til, at unges motivation opstår i de forskellige sammenhænge og kontekster, de indgår i, og at alle unge ikke nødvendigvis bliver motiveret på samme måde.

Det [motivationen] er i høj grad noget, der opstår i mødet mellem unge mennesker og det uddannelsessystem, de indgår i.” (Christensen 2015: 1).

Den mere kontekstafhængige forståelse af motivation flytter således fokus fra, om de unge er umotiverede, til, hvad det er, der gør, at nogle unge har svært ved at blive motiveret i de sammenhænge, de indgår i.

Forskerne fra CeFU fandt frem til i alt fem forskellige former for motivation, som gjorde sig gældende i de unge udskolingselevers fortællinger: *vidensmotivation*, *præstationsmotivation*, *relationsmotivation*, *mestringsmotivation* og *involveringsmotivation* (Pless et al. 2015).

Den enkelte elev kan ikke nødvendigvis placeres indenfor én af de fem former, da samme elev sagtens kan blive motiveret på flere forskellige måder.

Kendskabet til disse forskellige former for motivation kan benyttes af både lærere og andre voksne, som søger at støtte op om anbragte børn og unges skolegang. Det bør overvejes, hvilken måde og i hvilke sammenhænge det enkelte barn eller unge motiveres på, samt om dette bliver tilgodeset både i og udenfor skolen.

Vidensmotivation

En af måderne, hvorpå børn og unge kan blive motiveret, er ved at opnå ny viden om fag eller emner, der har deres særlige interesse. Vidensmotivation handler således om nysgerrighed og videbegær (Pless et al. 2015).

For at tilgodese denne form for motivation er det vigtigt, at læreren interesserer sig for elevernes særlige faglige interesser og forsøger at tilgodese disse i undervisningen. Ligeledes er det vigtigt, at læreren sikrer, at der skabes et læringsmiljø i klassen, hvor positionen som ”klog”, ”nørd” eller ”fagligt interesseret” opleves positivt og gives værdi. I klasser med sådan et læringsmiljø er der større sandsynlighed for, at fællesskabet er inkluderende, og at eleverne anerkender hinanden og efterlader plads til forskellighed. Modsat kan det have en negativ indflydelse på børnene og de unges engagement og læring, hvis der eksisterer et dårligt læringsmiljø i klassen, hvor nogle elever eksempelvis bliver udsat for mobning. En af de unge i VABU’s undersøgelse fortæller:

”Der var sådan en kultur for, at man skulle passe på, hvad man sagde. Der var en frygt for hinanden og for, at man skulle blive udstillet.”

Lærerne i VABU’s undersøgelse er i tråd med CeFU’s undersøgelse bevidste om, at der kan opstå et dårligt læringsmiljø i børnene og de unges skoleklasser og forsøger at modvirke dette ved at anerkende og opmuntre eleverne, når de udtrykker deres faglige engagement og udviser interesse for fag, emner eller undervisningsformer.

Børnene og de unge VABU’s undersøgelse fortæller, at der, ligesom i skolen, kan eksistere en kultur omkring skolegang på døgninstitutioner, i plejefamilier og blandt vennerne. Denne kultur og normerne forbundet hermed kan ligeledes fremme eller hæmme deres engagement i skolearbejdet og deres lyst til skolegang generelt.

Præstationsmotivation

Ifølge CeFU’s undersøgelse er der også børn og unge, som er drevet af præstationsmotivation. Disse børn og unge kobler motivation til individuelle præstationer og til at klare sig godt i elevhierarkiet. Dette er oftest børn og unge, som mestrer skolens krav. De bliver motiveret af at måle sig med de andre i klassen og yder en ekstra indsats, når de ved, at deres præstation bedømmes og belønnes (Pless et al. 2015).

”Selvom vi kan se, at der er en række forskellige motivationsorienteringer i spil, er det præstationsorienteringen, der overskygger i dag. Det er et problem, hvis det er den eneste, der er i spil. Det kan skabe udfordringer for de elever, der ligger nederst i hierarkiet – de kan blive demotiverede, hvis de bliver overhalet igen og igen, uden at deres læring også synliggøres.” (Jensen & Behrendt 2016: 17)

Som lærer er det således vigtigt at være opmærksom på, at de elever, som ikke oplever, at de opfylder skolens krav, kan blive demotiverede, hvis et stærkt fokus på karaktergivning og præstation er den eneste motivationsform, der bringes i spil. I den forbindelse er det relevant, at flere af børnene og de unge i VABU's undersøgelse gav udtryk for at være fagligt udfordret i skolen, og at flere af lærerne ligeledes gav udtryk for en oplevelse af dette samt en oplevelse af, at børnene var demotiverede.

Relationsmotivation

CeFU's undersøgelse viser, at mange børn og unge oplever motivation og lyst til læring igennem relationer til for eksempel deres lærer. De taler om, at denne relation bliver forstærket, hvis læreren interesserer sig for dem (Pless et al. 2015).

Flere af børnene og de unge i VABU's undersøgelse fortæller i overensstemmelse hermed, at de bliver motiveret igennem de relationer, de har til de voksne omkring dem. Det fremstår betydningsfuldt, at disse voksne opmuntrer til skolegang, værdisætter uddannelse og udviser en tro på dem og deres evner. Ligeledes giver børnene og de unge udtryk for, at hvis deres lærere er personligt engageret i deres trivsel og skolegang, kan det have en afgørende betydning for deres motivation for skolearbejdet.

Lærerne i VABU's undersøgelse fortæller, at de ligeledes har erfaret, at en tæt og personlig relation til eleverne er vigtig, og at de derfor arbejder på at skabe en sådan. De har desuden erfaret, at for at børnene og de unge kan koncentrere sig som skolearbejdet, kan de have brug for at snakke om svære oplevelser eller bekymringer i relation til deres biologiske forældre eller i relation til, hvordan de har det i plejefamilien.

”Det er relationen, der så bærer det igennem, og det er på baggrund af den, at vi kan undervise dem. Være oprigtigt nysgerrige og opmærksomme på dem. For det er de jo ikke vant til, at voksne er.”
(Lærer på en døgninstitution)

Nogle af børnene og de unge i VABU's undersøgelse fortæller, at relationen til deres biologiske forældre også har betydning for deres motivation for skolegang. Særligt forældrenes forventninger til deres skolegang spiller en rolle. Det kan virke motiverende, når forældrene opmuntrer til skolegang og værdisætter uddannelse. Ligeledes kan det virke demotiverende, når forældrene giver udtryk for negative forventninger og således ikke støtter dem og tror på deres evner. Enkelte af børnene og de unge fortæller, hvordan det er lykket dem at vende forældres negative forventninger til en positiv motivationsfaktor:

”Så siger han [faren], at han skriver en seddel og graver den ned, og så kan vi se om ti år, om han har ret i, at jeg er blevet en junkie eller sådan noget. Jeg siger bare til min far, at når jeg står med min studenthue, så vil jeg række fuck til ham.” (Nadia 18 år)

Andre fortæller, at deres forældres liv og særligt deres uddannelsesbaggrund motiverer dem, idet de tager afstand fra det og ønsker et bedre liv end forældrenes. Skolegang og uddannelse bliver således vejen til at få et bedre liv:

”Jeg bliver nødt til at have en uddannelse, for jeg gider ikke leve på gaden. Jeg vil gerne have mange penge, ja. (...) Hvis du ikke har nogen uddannelse, så kan du ikke rigtig gøre så meget. Der er ikke rigtig noget valg. Det var sådan en selvfølgelighed, at 'okay, nu bliver du nødt til at tage dig sammen, hvis du vil noget i livet'”. (Anna 17 år)

Mestringsmotivation

Mestringsmotivation handler om, at børn og unge får nogle succesoplevelser og oplever at kunne mestre en læringsituation (Pless et al. 2015). Det vil således skabe en generel motivation for skolearbejdet, hvis lærerne og de voksne på anbringelsesstedet har et vedholdende fokus på det, som børnene og de unge gør godt og de situationer, som de håndterer godt. Derimod kan det stresser og demotivere børnene og de unge, hvis forventningspresset er for stort, og de gentagende gange oplever at fejle.

Involveringsmotivation

Flere af de unge i CeFU's undersøgelse taler om, at de bliver motiveret og får lyst til læring, når de bliver involveret i de læreprocesser, som udspiller sig i skolen. Så føler de, at de bliver medskabere af undervisningen. I det nedenstående udtaler en af de unge i CeFU's undersøgelse sig herom:

Det var sjovt, det, vi lavede. Vi fik lov til at komme ud i grupperne, og så stod der, at vi skulle finde ud af det. Vi skulle selv lave det jo og så selv finde ud af det og lære noget om det som en gruppe.”

Det kan derfor være en god idé, at man som lærer giver rum til mere åbne og legende lærerprocesser, og at man tilretter undervisningen således, at eleverne inddrages og involveres i undervisningen. Ligeledes kan eleverne involveres i, hvad formålet med de forskellige opgaver og temaer, der arbejdes med, er (Pless et al. 2015).

ANBEFALINGER

Vi anbefaler **alle voksne omkring de anbragte børn og unge**:

- At værdisætte læring og skolegang overfor barnet eller den unge.
- At anerkende børnene og de unge samt udvise interesse og personligt engagement i deres liv, da dette kan bidrage til at styrke deres trivsel samt virke motiverende i forhold til skolearbejdet.
- At arbejde ud fra en ressource-tilgang, som er kendetegnet ved at udtrykke positive forventninger til børnenes og de unges kunnen og præstationer.
- At finde en balance imellem at give børnene og de unge opmuntring og støtte i forhold til det, som de mestrer, samt støtte dem i det, de finder svært.
- At være opmærksomme på børnenes relation til forældrene, samt hvordan denne påvirker deres motivation for skolen. Hvis forældrene har negative forventninger til deres børn, hjælp da børnene og de unge til om muligt at vende dette til en positiv motivationsfaktor.

Vi anbefaler **lærere**, der underviser anbragte børn og unge:

- At tale med de ældre elever om, hvad der motiverer dem, og hvordan de lærer bedst. Dette kan eventuelt gøres i forbindelse med skolehjemsamtalerne.
- At interessere sig for børnene og de unges særlige faglige interesser og forsøge at tilgodese disse i undervisningen.
- At forsøge at modvirke et dårligt læringsmiljø i børnene og de unges skoleklasser ved at anerkende og opmuntre eleverne, når de udtrykker deres faglige engagement og udviser interesse for fag, emner eller undervisningsformer.
- At lade konkurrenceelementer indgå i undervisningen, men samtidig være opmærksom på ikke at have et for stærkt fokus på karaktergivning og præstation, da dette kan virke demotiverende på de elever, som er fagligt udfordret.
- At inddrage eleverne i planlægning af undervisning i form af undervisningsemner samt - former.
- At overveje yderligere tiltag til at øge de ældste elevers motivation for skolearbejdet. For eksempel ved at inddrage elevernes interesser i undervisningen og ved at involvere dem aktivt i, hvad formålet er med de forskellige opgaver og temaer, der arbejdes med.

3. Anbringelsesstedets arbejde med børnene og de unges almenviden og omverdensforståelse

En undersøgelse foretaget af SFI i 2017 viser, at anbragte børn og unge (særligt de institutionsanbragte) er dårligere stillet end deres jævnaldrende i almindelighed, når det drejer sig om deres almenviden eller omverdensforståelse. Dette skyldes, at de i mindre grad har mulighed for at læse bøger, deltage i kulturelle aktiviteter, være orienteret om samfundslivet, følge med i nyhedsstrømmen og for at fordøje sådanne indtryk i samtaler med lyttende voksne (Lausten & Jørgensen 2017). Ifølge SFI's undersøgelse kan et øget fokus på anbragte børn og unges almenviden og omverdensforståelse give dem et fundament, som sætter dem bedre i stand til at begå sig i uddannelsessystemet og i samfundslivet generelt.

I forhold til anbragte børn og unges skolegang er det derfor vigtigt, at plejeforældre og de voksne på anbringelsesstedet arbejder helt bevidst med at styrke børnene og de unges almenviden og omverdensforståelse.

I interviewene med de forskellige faggrupper i VABU's undersøgelse gives der udtryk for en opfattelse af, at anbragte børn og unge ofte er fattige på viden om samfundet, kultur og historie. Det er familieplejekonsulenters indtryk, at plejeforældre og kontaktpædagoger er bevidste herom og i hovedreglen arbejder med at styrke denne viden.

En plejemor i undersøgelsen fortæller, at hun bevidst arbejder med at styrke sit plejebarns almenviden og omverdensforståelse:

”Man kan altid mærke på Tanja, at der er et stort hul i hendes viden omkring parforhold, og om hvor små børn kommer fra og hvordan. Og der kan hun godt virke [...] Den viden har hun ikke omkring en hel masse ting, og hvor vi har snakket om - kom og spørg, hvis der er noget, du er i tvivl om.”
(Connie, plejemor)

Dog er det også familieplejekonsulenternes indtryk, at nogle plejefamilier har vanskeligheder med at støtte børnene og de unges almenviden og omverdensforståelse, eller slet ikke har fokus herpå. En af de anbragte unge i VABU's undersøgelse fortæller, at han oplever at være dårligere stillet end sine

kammerater i gymnasiet. Han fortæller, at det skyldes, at kammeraternes forældre har gået i gymnasiet og på universitetet, hvilket hans plejeførelde ikke har. Derfor formår de ikke, ligesom kammeraternes forældre, at tale med ham om emner som politik og samfundsfag.

”(...) de fleste [kommer] fra familier, hvor forældrene er højtuddannede. Sådant er det med rigtig mange. Nu går jeg jo i en samfundsfaglig klasse, hvor vi er sådan nogle, der ikke er vokset op med samtaler og snakke om politik, så er vi ikke rigtigt vokset op med politik. Det betyder naturligvis ikke, at de andre interesserer sig mere for det, men de har alligevel fået det mere ind” (Jonas 17 år)

ANBEFALINGER

Vi anbefaler **familieplejekonsulenter:**

- At rekruttere plejeforældre, der har stærke værdier om, at skolegang og uddannelse er vigtig, er nysgerrige og interesserede i deres omverden og evner at motivere plejebarnet til at interessere sig for læring og skolegang.
- Ved forundersøgelser af kommende plejefamilier og ved råd- og vejledningsbesøg hos plejefamilier at tale med plejeforældre om skolegang, lektielæsning og almindelig og signalere at støtte til skolegang og uddannelse er en væsentlig del af deres opgave.
- At gøre en særlig indsats for at sikre, at alle plejeforældre er opmærksomme på og har viden om, hvordan og hvorfor de skal støtte op om plejebørnenes skolegang og styrke deres almenviden og omverdensforståelse. Dette kan for eksempel gøres via undervisning på grundkursus, i forbindelse med efteruddannelse af plejefamilier og via råd- og vejledningsbesøg fra familieplejekonsulenterne.

Vi anbefaler **plejeforældre, kontaktpædagoger** og **andre døgninstitutionsansatte:**

- At tale med de mindre børn om, hvad de ser og oplever.
- At læse for og med de mindre børn dagligt.
- At skabe en kultur i hjemmet eller på institutionen, hvor det er normalt, at både børn og voksne læser avis, ser tv-avis og taler om, hvad der sker i verden.
- At sørge for at børnene og de unge bistået af voksne fra anbringelsesstedet har mulighed for at læse bøger og aviser, se nyheder og gå på biblioteket, i biografen og på museum.
- At holde sig opdateret på og følge interesseret med i, hvad der sker på og i forbindelse med skolen, og opmuntre og støtte børnene og de unge til at deltage i skolearrangementer.

4. Lektiehjælp til anbragte børn og unge

Siden folkeskolereformen trådte i kraft i 2014, kan alle børn og unge få hjælp til deres lektier i folkeskolernes obligatoriske lektiecafeer. På tværs af faggrupperne i VABU's undersøgelse er der dog en oplevelse af, at kvaliteten af lektiecafeerne er svingene. Desuden er der ofte få voksne om rigtig mange børn, hvilket fungerer mindre godt for de børn, der har behov for ekstra hjælp. Derfor er det på trods af lektiecafeerne meget betydningsfuldt, at anbragte børn og unge kan få den tilstrækkelige hjælp til deres lektier af de voksne på anbringelsesstedet.

Lektiehjælp i plejefamilien

Flere af undersøgelsens børn og unge fortæller, at de oplever at have gode fysiske rammer for lektielæsning i deres plejefamilie, og at deres plejeforældre signalerer, at lektier er vigtige og skal laves.

”Mine plejeforældre er meget strikse med lektier og sådan noget. Derfor er jeg kommet op på det niveau, som jeg er nu. Skal man have en god uddannelse, må man også gøre noget for det.”

(Rune, 15 år, flyttede fra specialskole til normalskole, efter han kom i familiepleje)

Det fremstår ligeledes betydningsfuldt for de adspurgte plejemødre at skabe nogle rolige rammer omkring lektielæsning og at støtte deres plejebørn, så godt de kan.

”Jeg går meget op i lektiesammenhold om eftermiddagen, når de kommer hjem, så har vi sådan en kvalitets tid, som jeg siger, vi sætter os ned, fordi det skal være hyggeligt at lave lektier.” (Anna, plejemor)

Familieplejekonsulenterne i denne undersøgelse fortæller, at selvom de fleste plejefamilier har viljen til at støtte op om børnene og de unges skolegang, kan nogle have vanskeligt ved det, hvilket nogle af børnene og de unge i undersøgelsen også giver udtryk for, at de oplever.

Nogle af de adspurgte børn og unge fortæller, at de kan få hjælp af deres plejesøskende, som er fagligt engagerede og ambitiøse på deres vegne. De fremhæver, at deres plejesøskende fremstår som forbilleder for dem, da de er ældre og længere i uddannelsessystemet. I nedenstående citat giver en familieplejebragt pige udtryk for, at hun både betragter sin plejesøster og plejefar som forbilleder, hun kan lære noget af.

”De er kloge. De ved meget om ting (...) Det er tit de samme ting, som jeg gerne vil lære om. Også fordi min [pleje]søster hun går på universitetet, og hun har fået et rigtig godt job. Jeg lærer rigtig meget af dem. Det er bare den måde, jeg gerne vil være på. Gøre alle de ting, de gør.”

Lektiehjælp til børn og unge på døgninstitution

Nogle af de institutionsbragte børn og unge i VABU's undersøgelse giver udtryk for, at de voksne på døgninstitutionerne spiller en betydelig rolle i forhold til deres skolegang, og at det er vigtigt, at de støtter op om skolegangen og hjælper dem med lektierne. De fortæller også, at der kan være forskel på, hvorvidt kontaktpædagogerne er i stand til dette afhængigt af hvilke fag, det drejer sig om.

De fysiske rammer på døgninstitutionerne er ikke altid optimale, da der kan være meget uro og larm fra de andre børn. Kontaktpædagogerne er desuden begrænset af deres arbejdstid og har ikke altid mulighed

for at være til stede, når barnet eller den unge har brug for hjælp. Til gengæld kan det være en fordel, at børnene og de unge har flere voksne at vælge mellem og derfor også potentielt bedre muligheder for at kunne få støtte i alle fag. Alligevel er det ikke en selvfølge, at kontaktpædagogerne besidder de nødvendige faglige kvalifikationer i alle fag. En af kontaktpædagogerne fortæller i den forbindelse, at de på hendes institution har gjort sig gode erfaringer med at gøre brug af betalt lektiehjælp.

Nogle af de adspurgte sagsbehandlere og folkeskolelærere i undersøgelsen oplever, at døgninstitutioner ikke har nok fokus på lektielæsning og børnenes skolegang, hvilket bekymrer dem. De overvejer derfor, om det kan være nødvendigt at ansætte en læreruddannet medarbejder på døgninstitutionerne, som således har særligt fokus på børnene og de unges lektielæsning og skolegang.

Hvor kan lektiehjælpen ellers findes?

Hvis de anbragte børn og unge ikke oplever at kunne få den nødvendige hjælp til lektierne og opbakning til skolegangen i skolen, på døgninstitutionen eller i plejefamilien, kan hjælpen eventuelt findes andre steder.

En dreng i VABU's undersøgelse fortæller, at han i gymnasiet oplever et miljø, hvor eleverne hjælper hinanden fagligt. Han har meget gavn af og sætter stor pris på denne hjælp, da hans netværksplejeforældre ikke har mulighed for at hjælpe ham. De anbragte børn og unge kan således i nogle tilfælde få hjælp til lektierne af skolekammerater eller venner. Både plejeforældre og kontaktpædagoger kan derfor med fordel støtte op om sådanne motiverede fællesskaber af jævnaldrene.

For de børn og unge, hvor det ikke er muligt at få hjælp til lektierne på anbringelsesstedet, kan det være nødvendigt, at kommunen tilbyder betalt lektiehjælp. Der eksisterer flere forskellige muligheder for betalt lektiehjælp for eksempel Mentor Danmark. Der findes ligeledes frivillige foreninger, som tilbyder gratis lektiehjælp for eksempel Matematikcenter, som tilbyder hjælp til matematik i lektiecafeer i flere byer over hele landet, og Lektieronline, som tilbyder interaktiv onlinehjælp til både folkeskoleelever og gymnasieelever. Flere frivilligcentre og biblioteker landet over tilbyder ligeledes gratis lektiehjælp.

ANBEFALINGER

Vi anbefaler **plejeforældre**:

- At hjælpe børnene og de unge med deres lektier og med at skabe faste lektielæringsrutiner.
- At stille gode fysiske rammer til rådighed for lektielæsning.
- At ansøge familieplejekonsulenten eller sagsbehandleren om betalt lektiehjælp, hvis de ikke kan hjælpe tilstrækkeligt med lektier i konkrete fag.
- At støtte op om børnene og de unges adgang til motiverede fællesskaber af jævnaldrene for eksempel ved at styrke børnene og de unges fritidsinteresser og bakke op om de initiativer, som børnene og de unge udviser.
- At sørge for at børnene og de unge har adgang til computer og telefon, som har adgang til internet, så de kan være en del af klassens virtuelle fællesskaber på for eksempel Facebook.
- At forsøge at sikre, at børnene og de unge får en god nattesøvn og en sund morgenmad, så de har energi til skoledagen.
- At opfordre deres biologiske (ældre) børn til at motivere plejebarnet til læring og skolegang samt til om muligt at hjælpe ham/hende med lektierne.
- At holde sig opdateret på og følge interesseret med i børnene og de unges skolegang via skoles intranet.

Vi anbefaler **døgninstitutioner** og særligt **kontaktpædagoger**:

- At arbejde med at forbedre de fysiske rammer for lektielæsning på institutionen.
- At ansøge myndighedssiden om betalt lektiehjælp, hvis de ikke kan hjælpe tilstrækkeligt med lektier i konkrete fag.
- At arbejde med tilgængeligheden af lektiehjælp (benytte Mentor Danmark, betalt lektiehjælp, online-lektiehjælp, frivillige foreninger og lignende).
- At overveje, om det er nødvendigt at ansætte en læreruddannet medarbejder, som har særligt fokus på at støtte børnenes og de unges lektielæsning og skolegang efter skoletid.

Vi anbefaler **kommunens medarbejdere** (sagsbehandlere og familieplejekonsulenter):

- Ved anbringelse af et barn i pleje at være særligt opmærksomme på, om plejeforældrene har forudsætninger for at støtte barnets skolegang, herunder hjælpe barnet med lektier.
- Ved anbringelse af et barn på institution at være opmærksom på, hvorledes institutionen prioriterer og støtter op om barnets skolegang.
- At tilbyde betalt lektiehjælp til de børn, hvis plejeforældre eller institution ikke i tilstrækkelig grad kan hjælpe med lektierne i specifikke fag.
- At understøtte fokus på skolegang på grundkursus for plejeforældre og i efteruddannelse af plejeforældre.

5. Samvær og møders indflydelse på anbragte børn og unges skolegang

Flere af børnene og de unge i VABU's undersøgelse fortæller, at det er vigtigt, at de voksne omkring dem forstår dem og tager hensyn til de udfordringer, de måtte have. Derfor er det af stor betydning, at plejeførelde og kontaktpædagoger taler med barnet eller den unge om, hvordan skolen kan gøres bekendt med eventuelle udfordringer i deres liv, så der kan tages det rette hensyn hertil. Sagsbehandler og familieplejekonsulent kan hjælpe hermed.

Anbragte børn og unges kontakt til de biologiske forældre kan i nogle tilfælde bidrage til en forringelse af deres skolepræsentation og trivsel i det hele taget. Flere af børnene og de unge i VABU's undersøgelse fortæller, at samværet med forældrene bidrager til mange bekymringer og koncentrationsproblemer i skolen. Desuden fortæller de, at de også oplever koncentrationsbesvær i skolen, når samværssager og/eller hjemgivelsessager involverer dem. Deres fravær fra skolen stiger også ofte i sådanne perioder, idet møder i kommunen, psykologsamtaler, samvær med videre ofte ligger i skoletiden. Sådanne aktiviteter bør derfor så vidt muligt afholdes udenfor skoletiden.

”Jeg kan ikke tænke på andet end det dagen inden eller nogle dage før, jeg skal noget med kommunen. (...) Og nogle gange kan jeg godt være sådan ked af det i skolen, og jeg kan ikke fortælle hvorfor.”
(Ayah, folkeskoleelev)

Skolelærerne og familieplejekonsulenterne i VABU's undersøgelse har ligeledes erfaret, at samværet med de biologiske forældre kan være så krævende og trættende for nogle børn eller unge, at det kan medføre koncentrationsbesvær:

”Og så synes jeg også, at de her børn har rigtig meget brug for hjælp til at koncentrere sig. Hjælp til at få noget ned på papir. Hjælp til at få inddelt opgaver. Og også hjælp til at få materialiseret noget af det, de sidder med.” (Lone, folkeskolelærer)

Læreren, som udtaler sig i det ovenstående citat, fortæller videre, at en stor del af hendes hjælp går ud på at tale med og lytte til børnene og de unge. Hun oplever, at dette hjælper, idet de således får bearbejdet deres oplevelser og følelser og dermed bedre kan koncentrere sig og fokusere på det faglige.

Familieplejekonsulenterne understreger, at samværsordninger ikke må gå ud over børnene og de unges skolegang og trivsel, og hvis dette er tilfældet, må man tage de konkrete samværsordninger op til overvejelse for at finde frem til en bedre løsning. Forskning viser, at samvær kan opleves meget forskelligt fra barn til barn, hvorfor det er afgørende, at der træffes en individuel beslutning i hvert enkelt tilfælde ud fra en samlet vurdering, der har fokus på barnets behov og ønsker (Klyvø 2011 og Warming 2005).

ANBEFALINGER

Vi anbefaler **kommunens medarbejdere** (sagsbehandlere og familieplejekonsulenter):

- At opfordre plejeforældre til at tale med plejebarnet om, hvem der giver skolen besked om eventuelle udfordringer i børnene og de unges liv, så lærerne kan tage det rette hensyn hertil.
- At træffe beslutninger, der er i overensstemmelse med børnene og de unges egne ønsker og behov, således at samværet med forældrene ikke får negative konsekvenser for deres skolegang og trivsel.
- At undgå møder og samtaler, som involverer børnene og de unge i skoletiden.

Vi anbefaler **plejeforældre** og **kontaktpædagoger**:

- At være i løbende dialog med skolen, så de er bekendte med eventuelle udfordringer, børnene og de unge måtte have, samt at sikre sig, at barnet eller den unge er bevidst om, at skolen er blevet informeret.
- At informere familieplejekonsulenten, hvis de oplever, at samværet med forældrene har negative konsekvenser for barnet eller den unges skolegang og trivsel.
- At sige fra hvis de oplever, at der fra kommunens side planlægges møder med barnet, der ligger i skoletiden

Vi anbefaler **lærere**, der underviser anbragte børn og unge på folkeskoler:

- At være i løbende dialog med anbringelsesstedet, så de er bekendte med eventuelle udfordringer, børnene og de unge måtte have.
- At udvise et personligt engagement i børnene og de unges hverdagsliv og være opmærksomme på, om børnene eller de unge trives.
- At tale med børnene og de unge og hjælpe dem med at sætte ord på svære oplevelser eller følelser, så de kan få dem bearbejdet.

Vi anbefaler **alle voksne omkring børnene og de unge** men særligt **skolelærere, kontaktpædagoger** og **plejeforældre**:

- At være opmærksomme på deres skærpede underretningspligt og at orientere kommunen, hvis de oplever, at et barn eller ung mistrives i skolen eller har et højt fravær.

6. Samarbejdet mellem anbragte børn og unges skole, anbringelsessted og medarbejdere i kommunen

Det er væsentligt, at de forskellige professionelle voksne omkring anbragte børn og unge samarbejder omkring børnenes og de unges skolegang. Deres perspektiver på børnene eller de unges skolegang kan være forskellige, hvorfor de bør kommunikere herom og således komme tættere på en fælles forståelse og et fælles udgangspunkt. Dette vil gøre det nemmere at arbejde i samme retning og at håndtere udfordringer, barnet eller den unge måtte have.

Samarbejdet mellem skolen og anbringelsesstedet

Lærerne i VABU's undersøgelse fortæller, at de har gode erfaringer med at besøge plejefamilier, inden et nyt familieplejeanbragt barn eller ung starter i skole, så de får mulighed for at møde både barnet eller den unge og plejeforældrene. Ligeledes giver det dem muligheden for at tale med plejeforældrene om barnets skolegang samt forventningerne hertil. Jonna, som er folkeskolelærer, udtaler følgende om sådanne hjemmebesøg:

”For mig er det en rigtig god indgangsvinkel til, når man skal have nyt plejebarn i skolen - en kop kaffe eller et eller andet. Og vi vil gerne have... eller faktisk insisterer vi på, at de unge mennesker er til stede. For ofte så kender vi jo ikke sådan hinanden [...] Og der sidder vi så og taler om, hvad vi kan bruge hinanden til, og hvordan jeg skal opføre mig, når vi er sammen, og hvordan jeg kan hjælpe [...] det er der meget, meget stor respekt omkring fra min side.”

Lærerne i VABU's undersøgelse oplever desuden, at det kan være vanskeligt at skabe et godt samarbejde med de voksne på døgninstitutioner eller opholdssteder. De anbragte børn og unges kontaktpædagoger har ikke mulighed for at være til stedet hele tiden, hvilket kan gøre det svært at få kontakt til dem. Desuden oplever lærerne, at det ofte er dem, der skal tage initiativ til kontakten.

”Jeg har næsten ingen kontakt. Opholdsstedet kontakter ikke mig overhovedet, det er mig, der sætter det i gang hver gang. De er meget, meget lukkede om informationer.”

(Nanna, folkeskolelærer)

Det er problematisk, når kontakten er så begrænset, idet der således ikke bliver planlagt hjemmebesøg, ligesom det kan medføre en risiko for, at lærerne ikke får tilstrækkelige informationer om barnet og den unge.

”Børnene starter bare i skolen, uden at nogen ved noget om dem.”
(Jonna, folkeskolelærer)

Kontaktpædagogerne er ligeledes af den opfattelse, at deres samarbejde med lærerne kunne være bedre. Flere understreger vigtigheden af, at lærerne giver dem noget konkret feedback og vejledning i, hvorledes de kan hjælpe børnene i de forskellige fag. Kontaktpædagogerne er usikre på, hvor meget børnene reelt får lavet på skolen og hvor meget, der skal laves hjemme, til trods for at de dagligt holder sig informeret på børnenes skoleintra og deltager ved skole-hjem samtalerne. De erkender i den forbindelse, at der er en risiko for, at nogle af informationerne ikke bliver videreformidlet og går tabt, når de på institutionen er flere voksne, der skal tjekke skoleintra og følge op på barnet eller den unges skolegang.

Samarbejdet mellem skolen og medarbejdere i kommunen

De forskellige faggrupper i VABU's undersøgelse taler alle om, at et godt samarbejde mellem skolen og medarbejdere fra kommunen kan være betydningsfuldt for anbragte børn og unges skolegang.

Sagsbehandlerne og familieplejekonsulenterne har erfaret, at det er en fordel, at de deltager ved skolemøder, som omhandler bevillinger af støttetimer, -lærere eller -pædagoger. Ligeledes er det deres oplevelse, at lærerne kan have brug for rådgivning i forhold til, hvordan de bedst muligt kan håndtere nogle af børnene og de unges udfordringer. Lærerne i VABU's undersøgelse er enige heri. De fortæller, at de oplever samarbejdet med familieplejekonsulenterne som værende mere stabilt end med sagsbehandlerne, da det ofte er lettere at få disse til at deltage i møderne på skolen.

De adspurgte børn og unge i VABU's undersøgelse udtrykker, at de er skeptiske overfor kommunerepræsentanternes deltagelse ved skolemøder, hvis mødet afvikles i skoletiden. Dette skyldes, at der således er en risiko for, at de andre elever bemærker mødedeltagerne, og at dette medfører, at de kommer til at fremstå anderledes. Hvis mødet ligger i skoletiden, er det derfor en god ide, at det afholdes et andet sted på skolen end der, hvor elevens klassekammerater befinder sig.

Samarbejdet mellem kommunens medarbejdere og anbringelsesstedet

Sagsbehandlerne og familieplejekonsulenterne i VABU's undersøgelse udtrykker, at de burde kommunikere mere om anbragte børn og unges skolegang samt afholde flere fælles møder herom. Mødernes formål skulle være at drøfte, hvorvidt der støttes tilstrækkeligt op om det enkelte barn eller unges skolegang på anbringelsesstedet og i skolen. Ligeledes skulle der på møderne diskuteres forskellige holdninger til barnets eller den unges skolegang.

”Ja, vores samarbejde med familieplejekonsulenterne er rigtig vigtigt, og der er brug for nogle flere samarbejds møder, hvor vi også får nogle holdningsdiskussioner. Der er store forskelle mellem os og CFF i synet på skole, efterværn og sådan nogle ting.” (Sagsbehandler)

Sagsbehandlerne og familieplejekonsulenterne er desuden enige om, at der er behov for flere fælles besøg ude i plejefamilierne, hvor der skal være fokus på barnet eller den unges skolegang, faglige udvikling og trivsel. Det kan være en fordel, at både sagsbehandler og familieplejekonsulent får mulighed for at tale med barnet, så de begge får kendskab til barnets oplevelser i relation til skolegangen.

Det er ydermere vigtigt, at familieplejekonsulenterne og sagsbehandlerne samarbejder og kommunikerer med det anbragte barn eller unges plejeforældre eller kontaktpædagoger. Sagsbehandlerne i VABU's undersøgelse giver udtryk for, at dette samarbejde nogle gange kan være påvirket af, at de har hver deres forståelse af barnets situation. Desuden oplever både familieplejekonsulenterne og sagsbehandlerne, at mange plejeforældre ikke er bekendte med barnet eller den unges handleplan vedrørende skolegang, hvilket er problematisk, da de således ikke har de bedste forudsætninger for at støtte op om barnet eller den unges skolegang.

ANBEFALINGER

Vi anbefaler **lærere**, der underviser anbragte børn og unge på folkeskoler:

- At aflægge hjemmebesøg hos plejefamilierne, inden det anbragte barn starter i skole, så de får mulighed for at lære plejeforældrene og barnet eller den unge at kende.
- At tale med plejeforældrene om barnet eller den unges skolegang samt forventningerne hertil ved sådanne hjemmebesøg.
- At de i samspil med plejeforældre, døgninstitutioner og opholdssteder tager initiativ til et hjemmebesøg.
- At tydeliggøre omfanget af lektier på skoleintra, så kontaktpædagogerne på anbringelsesstedet har gode forudsætninger for at sætte rammen for samt hjælpe børnene og de unge med lektierne.

Vi anbefaler **voksne på institutioner og opholdssteder**:

- At aftale, hvem af de voksne på anbringelsesstedet, der er hovedansvarlig for barnet eller den unges skolegang.
- At informere børnene og de unge om, hvem af de voksne på anbringelsesstedet, der har ansvaret for lektielæsning, skoleintra samt for skole-hjem samarbejdet.
- At den ansvarlige voksne på anbringelsesstedet tager initiativ til kontakt og søger at styrke samarbejdet med lærerne på skolen.

Vi anbefaler **kommunens medarbejdere** (sagsbehandlere og familieplejekonsulenter):

- At deltage ved skolemøder, så de kan støtte plejeforældrene og rådgive lærerne i, hvordan de på bedste vis kan håndtere de anbragte børn og unges udfordringer.
- At deltage ved skolemøder, som omhandler bevilling af støttetimer eller støttepædagog.
- At tage hensyn til barnets eller den unges behov for ikke at skille sig ud ved deltagelse på skolemøder. Mødet kan eksempelvis afholdes et sted på skolen i fysisk afstand til barnets klasse, hvor barnet ikke eksponeres som anderledes foran andre børn på skolen eller i klassen på baggrund af kommunens deltagelse.
- At aflægge flere fælles besøg i plejefamilierne.
- At afholde flere fælles temadage og møder vedrørende de konkrete børn og unges skolegang.
- At kommunikere åbent om de forskellige holdninger til og perspektiver på de anbragte børn og unges skolegang og forsøge at blive enige om, hvad der er bedst for barnet eller den unge (f.eks. i forhold til skoleskift, efterværn eller samvær).

Vi anbefaler **plejeforældre**:

- At bidrage til et godt samarbejde med lærerne på barnet eller den unges skole og følge interesseret med i, hvad der sker i skolen via Skoleintra
- At deltage i de relevante møder – gerne sammen med forældrene og eventuelt sagsbehandleren.
- At aftale med barnet eller den unges klasselærer, at han/hun aflægger et hjemmebesøg, inden barnet eller den unge starter i skole og tale med barnet eller den unge om hvorfor.
- At tale med klasselæreren om barnet eller den unges skolegang samt deres forventninger hertil ved sådanne hjemmebesøg.

Referencer

Christensen, E. (2015): *Forskere: »Motivation« skal nytænkes.*
Folkeskolen nr. 14.

Klyvø, L. (2011): *Når samværet er svært. Perspektiver på plejebørns samvær i Københavns Kommune.*
København: Center for Familiepleje/Videnscenter for Anbragte Børn og Unge, Københavns Kommune.

Klyvø, L. & Larsen, M. (2016): *Bedre støtte til anbragte børn og unges skolegang. Perspektiver fra Københavns Kommune.*
København: Center for Familiepleje/Videnscenter for Anbragte Børn og Unge, Københavns Kommune.

Jensen, S.M. & Behrendt, M.H. (2016): 5 former for motivation, i *Undervisning for alle.*
Danmarks Evalueringsinstitut.

Larsen, M. (2009): *Børn med etnisk minoritetsbaggrund i familiepleje. Perspektiver på anbringelse i Københavns Kommune.*
København: Center for Familiepleje/Videnscenter for Anbragte Børn og Unge, Københavns Kommune.

Larsen, M., Frederiksen, A. & Klyvø, L. (2012): *Teenagere i familiepleje – set fra anbragte unge og plejeforældres perspektiv.*
København: Center for Familiepleje/Videnscenter for Familiepleje, Københavns Kommune.

Martin, P. & Jackson, S. (2002): Educational success for children in public care: advice from a group of high achievers, in: *Child and Family Social Work*, vol. 7, pp.121-130.

Lausten, M. & Jørgensen, T. (2017): *Anbragte børn og unges trivsel 2016.*
København: Socialforskningsinstituttet.

Pless, M et al. (2015): *Unge motivation i udskolingen. Et bidrag til teori og praksis om unges lyst til læring i og udenfor skolen.*
Aalborg universitetsforlag.

Warming, H. (2005): *Har andre plejebørn det som mig?*
København: Frydenlund.

